

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

8 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Agnieszka Piotrowska (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 8 kwietnia 2025 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z 13 grudnia 2021 r., I ACa 343/21,
w sprawie z powództwa R.B. i K.B.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie, ewentualnie o zapłatę,

1) oddala skargę kasacyjną,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów koszty postępowania kasacyjnego w kwocie 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

Agnieszka Piotrowska Dariusz Zawistowski Roman Trzaskowski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 16 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Katowicach w sprawie z powództwa R.B. i K.B. przeciwko Bank S.A. w W. ustalił, że umowa kredytu na cele mieszkaniowe [...] zawarta 5 marca 2008 r. przez powodów z Bank S.A. (poprzednikiem pozwanego) jest nieważna.

Sąd Okręgowy ustalił, że 5 marca 2008 r. powodowie zawarli z poprzednikiem prawnym pozwanego Banku umowę kredytu na cele mieszkaniowe [...], na podstawie której Bank udzielił powodom kredytu w kwocie 320 000 zł, waloryzowanego kursem CHF na warunkach określonych w umowie oraz załącznikach do niej. Kredyt został zaciągnięty przez powodów w celu sfinansowania kosztów budowy domu jednorodzinnego. W uzasadnieniu wyroku Sąd pierwszej instancji opisał szczegółowo postanowienia umowy i jej załączników. Powodowie zapłacili na rzecz pozwanego kwotę 275 149,23 zł z tytułu spłaty rat kredytowych i nadal spłacają kredyt.

W oparciu o te ustalenia faktyczne Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że powodowie wykazali interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. w żądaniu stwierdzenia nieważności umowy kredytu ze względu na abuzywność zawartych w niej postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1a oraz § 9 ust. 2, zd. 3. Uznał kwestionowane przez powodów postanowienia umowne za niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c., niewiążące powodów jako konsumentów z mocy samego prawa i ze skutkiem *ex tunc*. Wobec niemożności ich zastąpienia przepisami dyspozytywnymi, w tym przyjęcia w celu rozliczeń stron, przy założeniu postulowanego przez pozwanego trwania umowy, średniego kursu franka szwajcarskiego ustalanego przez Narodowy Bank Polski (NBP), Sąd pierwszej instancji przyjął, że umowa w takim kształcie nie może obowiązywać i jest nieważna. Podkreślił, że powodowie, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, byli świadomi skutków żądania ustalenia nieważności umowy, nie zachodziła zatem obawa naruszenia uch interesów jako konsumentów.

Wyrokiem z 13 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalił apelację pozwanego, dzieląc ustalenia faktyczne i oceny prawne Sądu pierwszej instancji i odnosząc się do procesowych i materialnoprawnych zarzutów apelacyjnych z uwzględnieniem przytoczonych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku orzeczeń Sądu Najwyższego i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej TSUE).

W skardze kasacyjnej pozwany Bank zarzucił naruszenie:

- art. 385¹ § 1 k.c. w zw. z art. 4 i 6 Dyrektywy Rady 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE L.95 z 21 kwietnia 1993 r.- dalej Dyrektywa 93/13) przez przyjęcie, że przedmiotem oceny pod kątem abuzywności jest cały mechanizm waloryzacji, podczas gdy przedmiotem oceny powinny być, zdaniem skarżącego, normy składające się na odrębne postanowienia - klauzulę ryzyka walutowego oraz - klauzulę kursową,

- art. 385¹ § 1 k.c. przez stwierdzenie abuzywności postanowień § 2 ust. 1 i 2, § 4 ust. 1a, § 9 ust. 2, zd. 3 umowy kredytu, a zatem klauzul: ryzyka walutowego i kursowej jako sprzecznych z dobrymi obyczajami i rażąco naruszających interes konsumentów ze względu na jednostronne uprawnienie Banku do kształtowania kursów kupna i sprzedaży CHF, z czym skarżący się nie zgadza,

- art. 385¹ § 1 k.c. przez stwierdzenie abuzywności klauzuli ryzyka walutowego, mimo że określa ona główne świadczenie stron i została sformułowana jednoznacznie,

- art. 385¹ § 1 k.c. przez przyjęcie przez Sąd niemożliwości obowiązywania umowy bez obu wspomnianych wyżej klauzul, podczas gdy Sąd powinien był ocenić tę możliwość jedynie po eliminacji z umowy klauzuli kursowej,

- art. 65 § 1 i 2 k.c., art. 56 k.c. w zw. z art. 41 ustawy z 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (aktualny tekst jedn.: Dz. U. z 2022 r. poz. 282, dalej - pr. weksl.) stosowanego na zasadzie *analogii legis*, art. 56 k.c. w zw. z art. 358 § 2 k.c. oraz art. 56 k.c. w zw. z innymi przepisami, z których na zasadzie *analogii iuris* lub *analogii legis* wynika, że w polskim prawie obowiązuje generalna norma, zgodnie z którą wartość waluty obcej określa się według kursu średniego ustalonego przez Narodowy Bank Polski (dalej NBP),

- art. 69 ust. 3 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (aktualny tekst jedn.Dz.U. z 2024 r.,poz. 1646, dalej: „prawo bankowe”) w zw. z art. art. 385¹ § 1 k.c. przez pominięcie, że po usunięciu abuzywnych klauzul, umowa może być, zdaniem skarżącego, wykonywana w oparciu o art. 69 ust. 3 prawa bankowego,

- art. 385¹ § 1 i 2 k.c. oraz art. 358 § 2 k.c. przez przyjęcie, że abuzywne postanowienie umowne nie może być zastąpione przez zastosowanie art. 358 § 2 k.c. i średni kurs franka szwajcarskiego ustalony przez NBP

Skarżący zarzucił także naruszenie art. 156¹ k.c. i art. 156² k.p.c. w zw. z art. 212 k.p.c. przez niepouczenie powódki przez Sąd o skutku abuzywności postanowień umownych oraz upadku umowy i nieodebranie od powodów oświadczenia, że chcą skorzystać z ochrony konsumenckiej.

Formułując te podstawy, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nie są uzasadnione rozbudowane zarzuty naruszenia art. 385¹ k.c. w związku ze wskazanymi w podstawach kasacyjnych przepisami kodeksu cywilnego, prawa bankowego oraz Dyrektywy 93/13. Kwestie w nich poruszone zostały już ż rozważone i rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE), w świetle którego nie doszło do uchybienia przytoczonym w skardze normom prawa materialnego

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut nierozróżnienia i niepoddania odrębnej ocenie przez Sąd dwóch odrębnych postanowień umownych tj. klauzuli ryzyka walutowego oraz klauzuli kursowej i oparta na tej tezie argumentacja pozwanego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się bowiem, że istnieje ścisłe powiązanie klauzuli ryzyka walutowego i klauzuli spreadu walutowego polegające na tym, że klauzula ryzyka walutowego nie może funkcjonować bez klauzuli kursowej określającej przeliczenie zobowiązań stron w celu ustalenia wysokości ich świadczenia z tytułu umowy kredytu - wysokości kapitału kredytu wypłaconego przez bank i wysokości rat spłacanych przez kredytobiorcę. Klauzula spreadowa nie ma

racji bytu w umowie, w której nie zastosowano mechanizmu przeliczeniowego i związanego z nim narażenia konsumenta na ryzyko kursowe. W konsekwencji obie te klauzule, składające się na przyjęty w umowach kredytowych mechanizm przeliczeniowy (waloryzacyjny, indeksacyjny), są ze sobą ściśle powiązane, a ich rozszczępienie byłoby zabiegiem sztucznym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22).

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje aktualnie pogląd (po początkowym okresie przyjmowania poglądu przeciwnego), że klauzule kształtujące mechanizm indeksacji, zastrzeżone w umowie kredytu złotowego indeksowanego do waluty obcej (lub denominowanego w walucie obcej) określają główne świadczenia stron (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, Nr 2, poz. 20; z 4 kwietnia 2019 r., I CSK 159/17; z 9 maja 2019 r., I CSK 242/18; z 21 czerwca 2021 r., I CSKP 55/21 oraz z 3 lutego 2022 r., II CSKP 459/22). Pogląd ten uwzględnia stanowisko TSUE, w orzecznictwie którego podkreśla się, że za postanowienia umowne mieszczące się w pojęciu „głównego przedmiotu umowy” w rozumieniu art. 4 ust. 2 Dyrektywy 93/13 należy uważać klauzule określające podstawowe świadczenia w ramach danej umowy i z tego względu charakteryzujące tę umowę (zob. wyroki TSUE z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13, pkt 49-50; z 26 lutego 2015 r., C-143/13, pkt 54; z 23 kwietnia 2015 r., C-96/14, pkt 33; z 20 września 2017 r., C-186/16, pkt 35). Za tego rodzaju postanowienia uznawane są klauzule kształtujące mechanizm indeksacji (waloryzacji) świadczeń z tytułu kredytu, wiążące się z obciążeniem kredytobiorcy - konsumenta ryzykiem zmiany kursu waluty i związanym z tym ryzykiem zwiększenia kosztu kredytu (zob. wyroki TSUE z 20 września 2017 r., C-186/16, pkt 37; z 20 września 2018 r., C-51/17, pkt 68; z 14 marca 2019 r., C-118/17, pkt 48; z 3 października 2019 r., C-260/18, pkt 44).

Skarżący zarzucił błędne przyjęcie przez Sąd drugiej instancji, że postanowienia umowy stron przewidujące indeksację kredytu kursem waluty obcej nie zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Zarzut ten jest niezasadny, albowiem w orzecznictwie Sądu Najwyższego i TSUE wyjaśniono już, że wymaganie wyrażenia postanowienia umownego w sposób jednoznaczny, a zatem prostym i zrozumiałym językiem jest spełnione, gdy umowa przedstawia konsumentowi

w sposób przejrzysty działanie mechanizmu waloryzacyjnego tak, aby konsument był w stanie oszacować, w oparciu o jednoznaczne i zrozumiałe kryteria, wpływające dla niego z tej umowy konsekwencje ekonomiczne związane z zaciągnięciem wieloletniego zobowiązania kredytowego waloryzowanego kursem waluty obcej. Konsument powinien być jasno poinformowany, że podpisując umowę kredytu indeksowanego do waluty obcej, ponosi przez cały okres obowiązywania umowy nieograniczone ryzyko kursowe, które z ekonomicznego punktu widzenia może okazać się dla niego trudne do udźwignięcia w przypadku silnej deprecjacji waluty, w której otrzymuje wynagrodzenie (zob. wyroki TSUE z 10 czerwca 2021 r., C - 776/19, C - 782/19; z 30 kwietnia 2014 r., C-26/13 oraz z 20 września 2017 r., C-186/16, a także wyrok Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 464/22). W wyroku z 10 czerwca 2021 r., C - 776/19, C - 782/19 TSUE wyjaśnił, że wykładni art. 3 ust. 1 Dyrektywy 93/13 należy dokonywać w ten sposób, że warunki umowy kredytu, które powodują skutek w postaci ponoszenia nieograniczonego ryzyka kursowego przez kredytobiorcę, mogą doprowadzić do powstania znaczącej nierównowagi wynikających z tej umowy kredytu praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta, jeśli przedsiębiorca nie mógłby racjonalnie oczekiwać, przestrzegając wymogu przejrzystości w stosunku do konsumenta, że ten konsument zaakceptowałby, w następstwie indywidualnych negocjacji, nieproporcjonalne ryzyko kursowe, które wynika z takich warunków. W uzasadnieniu wyroku z 27 listopada 2019 r. II CSK 483/18, Sąd Najwyższy podniósł, że nie jest wystarczające wskazanie w umowie, że ryzyko związane z zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca oraz odebranie od niego oświadczenia o standardowej treści, że został poinformowany o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjął do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Wprowadzenie do umowy kredytowej, zawieranej na wiele lat, mechanizmu działania ryzyka kursowego, wymagało szczególnej staranności Banku w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z oferowanym kredytem, tak by konsument miał pełne rozeznanie konsekwencji ekonomicznych zawieranej umowy. W takim stanie rzeczy, przedkontraktowy obowiązek informacyjny w zakresie ryzyka kursowego powinien zostać wykonany w sposób jednoznacznie i zrozumiale unaoczniający konsumentowi, który z reguły posiada elementarną znajomość rynku finansowego, że zaciągnięcie tego rodzaju

kredytu jest bardzo ryzykowne. Ochrona konsumenta może zostać zapewniona jedynie wtedy, gdy uwzględnione zostaną jego rzeczywiste i tym samym bieżące interesy, a nie interesy, jakie miał w okolicznościach istniejących w chwili zawarcia danej umowy.

Klauzule waloryzacyjne, które określają główne świadczenia stron i nie zostały wyrażone w umowie kredytu w sposób jasny i precyzyjny, podlegają badaniu pod kątem spełnienia przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c. Nie jest zasadny kasacyjny zarzut naruszenia art. 385¹ § 1 k.c. przez przyjęcie przez Sąd Apelacyjny, iż postanowienia umowne dotyczące indeksacji kredytu stanowią niedozwolone postanowienia umowne. Abuzywność tych klauzul została już przesądzona w orzecznictwie Sądu Najwyższego i TSUE, w którym wyjaśniono, że postanowienia umowy, określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na złotówki przy wypłacie kredytu, jak i spłacanych rat na walutę obcą, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej, mają charakter niedozwolonych postanowień umownych, gdyż kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sprzeczność z dobrymi obyczajami i naruszenie interesów konsumenta polega w tym przypadku na uzależnieniu wysokości świadczenia banku oraz wysokości świadczenia konsumenta od swobodnej decyzji banku. Zarówno przeliczenie kwoty kredytu na złotówki w chwili jego wypłaty, jak i przeliczenie odwrotne w chwili wymagalności poszczególnych spłacanych rat, służy bowiem określeniu wysokości świadczenia konsumenta. Takie postanowienia, które uprawniają bank do jednostronnego ustalenia kursów walut, są nietransparentne i pozostawiają pole do arbitralnego działania banku; obarczają kredytobiorcę nieprzewidywalnym ryzykiem oraz naruszają równorzędność stron. Są one niedopuszczalne, niezależnie od tego, czy swoboda przedsiębiorcy (banku) w ustaleniu kursu jest pełna, czy też w jakiś sposób ograniczona, np. w razie wprowadzenia możliwych maksymalnych odchyłeń od kursu ustalanego z wykorzystaniem obiektywnych kryteriów (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 22 stycznia 2016 r., I CSK 1049/14, OSNC 2016, Nr 11, poz. 134; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 27 lutego 2019 r., II CSK 19/18 oraz z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD 2021, Nr 2, poz. 20).

Nie jest trafny zarzut wadliwego niezastosowania przez Sąd średniego kursu franka szwajcarskiego ustalonego przez NBP dla rozliczeń stron na podstawie umowy, która zdaniem skarżącego, może i powinna obowiązywać, nawet po wyłączeniu z niej postanowień uznanych przez Sąd za niedozwolone. Odnosząc się do tych zarzutów należy podnieść, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem TSUE i Sądu Najwyższego, uznanie klauzul indeksacyjnych za abuzywne oznacza, że są one - z mocy samego prawa od momentu zawarcia umowy - bezskuteczne (nie wiążą) konsumentów (art. 385¹ § 1 k.c.), aczkolwiek strony pozostają związane umową w pozostałym zakresie, jeśli jest to tylko możliwe (zob. wyroki TSUE z 26 października 2006 r., C - 243/08 i z 1 października 2015 r. C - 348/14; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07, OSNC 2008, nr 7-8, poz. 87 oraz wyrok Sądu Najwyższego z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13). W przypadku, gdy eliminacja niedozwolonego postanowienia umownego doprowadzi do takiej deformacji umowy, że na podstawie pozostałej jej treści nie da się odtworzyć praw i obowiązków stron, to nie można przyjąć, że strony są związane pozostałą częścią umowy (zob.m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16 oraz z 24 października 2018 r., II CSK 632/17). Jeżeli zatem bez niedozwolonych postanowień umownych umowa nie może obowiązywać i nie zaszły przesłanki umożliwiające zastosowanie regulacji zastępczej, a konsument - tak jak ma to miejsce w okolicznościach sprawy - postanowień abuzywnych nie potwierdził, nie udzielając następnie świadomej i wolnej zgody na te klauzule i tym samym odmawiając przywrócenia im skuteczności z mocą wsteczną, (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, OSNC 2021, Nr 9, poz. 56; uchwała Sądu Najwyższego z 16 lutego 2021 r., III CZP 11/20, OSNC 2021, Nr 6, poz. 40; wyroki TSUE z 3 października 2019 r., C-260/18 i z 29 kwietnia 2021 r., C-19/20 oraz wyroki Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2019 r., V CSK 382/18, OSNC-ZD, 2021, Nr 2, poz. 20; z 16 września 2021 r., I CSKP 166/21 i z 20 lutego 2023 r., II CSKP 809/22), umowa jest trwale bezskuteczna (nieważna), a podstawą tej nieważności jest art. 58 k.c. (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 16 września 2021 r., I CSKP 166/21; z 25 lipca 2023 r., II CSKP 1487/22;

z 25 października 2023 r., II CSKP 820/23; z 9 stycznia 2024 r., II CSKP 874/22 oraz z 6 września 2024 r., II CSKP 1644/22).

Jeśli sąd stwierdzi niedozwolony charakter określonego postanowienia umownego, to przyjmując jego bezskuteczność, nie może uzupełnić umowy przez zmianę treści abuzywnego postanowienia, przez uzupełnienie luki powstałej w wyniku wyeliminowania klauzuli na podstawie art. 358 § 2 k.c. lub na podstawie art. 41 prawa wekslowego (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22 i z 31 stycznia 2023 r., II CSKP 941/22). Sąd Najwyższy stanął także w swoich orzeczeniach na stanowisku, że nie można dokonać wykładni umowy stron na podstawie art. 65 k.c., po usunięciu z niej postanowień abuzywnych, w celu ustalenia zgodnego celu i zamiaru stron co do sposobu ustalenia kursu CHF. Sprowadzałoby się to bowiem do zmiany treści klauzuli indeksacyjnej, prowadząc do zmiany jej rozumienia przez wprowadzenie odesłania do wartości rynkowej CHF. Groziłoby to ryzykiem dalszego pogorszenia sytuacji strony dotkniętej nadużyciem, gdyby strona, która narzuciła niedozwolone postanowienie umowne wywodziła, że nie zawarłaby umowy z jego pominięciem. Takie rozwiązanie stałoby w sprzeczności z celami prewencyjnymi dyrektywy 93/13 w postaci zniechęcenia przedsiębiorców do wykorzystywania w zawieranych umowach nieuczciwych postanowień umownych. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 listopada 2022 r., II CSKP 1153/22). Substituowanie przez Sąd wyeliminowanych z umowy abuzywnych postanowień umownych mogłoby zagrażać realizacji długoterminowego celu ustanowionego w art. 7 Dyrektywy 93/13, prowadząc do wyeliminowania zniechęcającego skutku wywieranego na przedsiębiorców przez zwykły brak stosowania takich warunków wobec konsumentów. Byliby oni w ten sposób zachęceni do stosowania nieuczciwych warunków, wiedząc, że nawet gdyby miały być one uznane za bezskuteczne, to umowa mogłaby zostać uzupełniona w niezbędnym zakresie przez sąd, co pozostałoby bez wpływu na jej ważność i bez istotnego uszczerbku dla ich interesów.

Nie jest także zasadny procesowy zarzut naruszenia art. 156¹ k.c. i art. 156² k.p.c. w zw. z art. 212 k.p.c. przez niepouczenie powodów przez Sąd o skutku abuzywności postanowień umownych oraz upadku umowy i nieodebranie od powodów oświadczenia, że chcą skorzystać z ochrony konsumenckiej.

Stanowisko skarżącego ma, jak się wydaje, źródło w poglądzie Sądu Najwyższego wyrażonym w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasadzie prawnej - z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21 (OSNC 2021, Nr 9, poz. 56). Pogląd ten wymaga jednak modyfikacji z uwzględnieniem wykładni przepisów Dyrektywy 93/13 dokonanej w orzeczeniach TSUE wydanych już po podjęciu tej uchwały i dotyczących zagadnienia wymagalności wzajemnych roszczeń zwrotnych konsumenta i kredytodawcy, wskutek stwierdzenia nieważności umów kredytu. W wyroku z 7 grudnia 2023 r., C-140/22, TSUE orzekł, że art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 Dyrektywy 93/13 należy interpretować w ten sposób, że w kontekście uznania nieważności w całości umowy kredytu hipotecznego zawartej z konsumentem przez instytucję bankową ze względu na to, iż umowa ta zawiera nieuczciwy warunek, bez którego nie może ona dalej obowiązywać stoją one na przeszkodzie wykładni sądowej prawa krajowego, zgodnie z którą wykonywanie praw, które konsument wywodzi z tej dyrektywy, jest uzależnione od złożenia przez tego konsumenta przed sądem oświadczenia, w którym twierdzi on, po pierwsze, że nie wyraża zgody na utrzymanie w mocy tego warunku, po drugie, że jest świadomy z jednej strony faktu, że nieważność wspomnianego warunku pociąga za sobą nieważność wspomnianej umowy, a z drugiej - konsekwencji tego uznania nieważności, i po trzecie, że wyraża zgodę na uznanie tej umowy za nieważną. W razie stwierdzenia nieważności umowy kredytowej, konsument jest uprawniony do domagania się od przedsiębiorcy zwrotu świadczeń spełnionych przez konsumenta w wykonaniu tej umowy oraz odsetek za opóźnienie od momentu upływu terminu nałożonego na danego przedsiębiorcę do wykonania tego zobowiązania, po tym jak przedsiębiorca ten otrzyma wezwanie do zwrotu tego świadczenia.

Powodowie, reprezentowani w tej sprawie przez zawodowego pełnomocnika procesowego, od początku powoływali się na abuzywność kwestionowanych przez nich klauzul umownych, ich niewiążący charakter oraz wynikającą z tego nieważność umowy.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego na rzecz powódki, która wniosła w terminie odpowiedź na skargę kasacyjną, orzeczono na podstawie art. 98, 108, w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (jedn. tekst: Dz.U. z 2023 r., poz.1964).

Agnieszka Piotrowska

Dariusz Zawistowski

Roman Trzaskowski

[SOP]

[r.g.]